

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษารูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว การเปิดรับสื่อมวลชนและทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 7 สถาบัน มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 250 คน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว การเปิดรับสื่อมวลชนและทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด แบบเปิด และแบบปล่อย กับการเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชน กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด แบบเปิด และแบบปล่อย กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่างในด้านการ เปิดรับสื่อมวลชน และทัศนคติต่อสถานภาพสตรีระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง
6. เพื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่างในด้านการ เปิดรับสื่อมวลชน และทัศนคติต่อสถานภาพสตรีระหว่างนักศึกษาต่างหลักสูตรกัน

จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีจำนวนนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย และเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรที่ผลิตสินค้าและบริการมากที่สุด ทั้งนี้เป็นไปตามสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่จริงในแต่ละคณะแต่ละกลุ่มหลักสูตร

ในด้านรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะการสื่อสารภายในครอบครัวแบบ เปิด แบบปิดและแบบปล่อยในระดับต่ำ

ด้านการ เปิดรับสื่อมวลชนพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เปิดรับสื่อมวลชนในระดับปานกลาง โดยจะ เปิดรับสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์มาก แต่เปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อนิตยสาร และสื่อภาพยนตร์น้อย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับ เนื้อหาหรือรายการประเภทข่าว และประเภทบันเทิงปานกลาง แต่เปิดรับ เนื้อหาหรือรายการประเภทเกร็ดความรู้ น้อย จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ สำหรับภาพยนตร์ที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับ ภาพยนตร์ประเภทโรแมนติค ประเภทตลก และประเภทแทรกเกร็ดความรู้ น้อย

ส่วนทัศนคติต่อสถานภาพสตรีนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสถานภาพสตรีเป็นไปในทางเห็นด้วยกับการที่สถานภาพสตรีควรได้รับการปรับปรุงให้ เท่าเทียมบุรุษ

อภิปรายผล

ผลจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลที่น่าสนใจดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด แบบเปิด และแบบปล่อย มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษา

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด แบบเปิด และแบบปล่อยกับตัวแปรปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชนโดยรวม ปรากฏว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด

ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชนโดยรวม แต่รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว แบบ เปิด และแบบปล่อยมีความสัมพันธ์กับปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .001

เมื่อได้พิจารณาในรายละเอียดพบว่า รูปแบบการสื่อสารแบบ เปิดมีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับนิตยสาร การ เปิดรับโทรทัศน์และการ เปิดรับภาพยนตร์ ถ้าครอบครัวมีรูปแบบการสื่อสาร แบบ เปิด แสดงว่า สมาชิกในครอบครัวจะ เปิดรับนิตยสาร โทรทัศน์ และภาพยนตร์ในปริมาณมาก ตามไปด้วย สำหรับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยนั้น มีความสัมพันธ์กับปริมาณการ เปิดรับนิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ ถ้าครอบครัวมีรูปแบบการสื่อสารแบบปล่อย แสดงว่า สมาชิกในครอบครัวจะ เปิดรับสื่อดังกล่าวในปริมาณมากตามไปด้วย (ดูตารางที่ 38-40 ในภาคผนวก)

ผลการวิจัยนี้บางส่วนสอดคล้องกับข้อค้นพบของพัชนี เขยจรรยา และประทุม ฤกษ์กลาง (2531) ซึ่งพบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบ เปิดและแบบปล่อยมีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับนิตยสารและวิทยุ

อาจ เป็นได้ว่าในครอบครัวที่มีการสื่อสารแบบ เปิดและแบบปล่อยนั้น บุตรมีอิสระในการ เปิดรับสื่อมวลชน ตลอดจนการ ทำกิจกรรมอื่น ๆ สามารถจะ เปิดรับสื่อมวลชนได้ตามความต้องการ ไม่จำเป็นต้องถามความเห็นของผู้ปกครองก่อน ยิ่งครอบครัวมีลักษณะการสื่อสารแบบ เปิด และแบบปล่อยในระดับสูงมากขึ้นเท่าใด ความมีอิสระในการ เปิดรับสื่อมวลชนก็สูงมากขึ้น และบุคคลที่ มาจากครอบครัวที่มีลักษณะดังกล่าวก็จะ เปิดรับสื่อมวลชนมากขึ้น

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว กับการ เปิดรับ เนื้อหาหรือรายการประเภทต่าง ๆ จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบ เปิด มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับ เนื้อหาหรือรายการประเภท เกร็ดความรู้ นั่นคือ ถ้าครอบครัวมีลักษณะการสื่อสารแบบ เปิด สมาชิกในครอบครัวจะ เปิดรับ

เนื้อหาหรือรายการประเภท เกิดความรู้มาก และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับภาพยนตร์ประเภทโรแมนติค นั่นคือ ถ้าครอบครัวมีลักษณะการสื่อสารแบบปล่อย สมาชิกในครอบครัวจะเปิดรับภาพยนตร์ประเภทโรแมนติคมาก

สมมติฐานข้อที่ 2 การเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษา

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการเปิดรับสื่อมวลชนกับตัวแปรทัศนคติต่อสถานภาพสตรี พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี ผลที่ได้ไม่ยืนยันสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรีก็ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทใด ๆ กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี (ดูตารางที่ 41 ในภาคผนวก)

ทั้งนี้อาจเป็น เพราะทัศนคติต่อสถานภาพสตรีนั้น เป็นทัศนคติที่สั่งสมมานานและฝังรากลึกยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วโดยอาศัยสื่อมวลชน เนื่องจากทัศนคติต่อสถานภาพสตรีมีกำเนิดจากแบบแผนความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในสังคมไทย ซึ่งแม้แต่ในกลุ่มของสตรีเองก็ยอมรับในความด้อยกว่ามาตลอด การตื่นตัวในเรื่องการยกระดับสถานภาพสตรีให้เท่าเทียมบุรุษนั้น เพิ่งเกิดขึ้นไม่นานนักในสังคมไทย การเผยแพร่เรื่องการปรับปรุงสถานภาพสตรีให้เท่าเทียมบุรุษผ่านสื่อมวลชนยังมีน้อย เช่นเดียวกับกิจกรรมของกลุ่มหรือสมาคมเพื่อพัฒนาสตรีต่าง ๆ ดังนั้น สิ่งเหล่านี้จึงยังไม่อาจเปลี่ยนแปลงหรือส่งผลต่อทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสถานภาพสตรีดังเช่นที่ โจเซฟ ที เคลปเปอร์ (1960) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลไว้ว่า สื่อมวลชนอาจเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนได้เล็กน้อย และมักเป็นทัศนคติที่ยังไม่มั่นคง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังรากลึก หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงข้ามนั้น เป็นไปได้ยาก อาจเปลี่ยนแปลงได้บ้าง แต่ต้องใช้เวลาและบุคคลต้องได้รับข่าวสารเพียงพอ นอกจากนี้อิทธิพลที่สื่อมวลชนมีต่อประชาชนนั้นก็ไม่ได้เป็นอิทธิพล

โดยตรง แต่เป็นอิทธิพลโดยอ้อมซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความมีใจแน่วแน่ในการเลือกรับสาร อิทธิพลของบุคคลและกลุ่ม เป็นต้น

ผลการวิจัยที่พบว่าการเปิดรับสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี ซึ่งไม่ยืนยันสมมติฐานนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจากรุวรรณ กันทะนิตย์ (2531) ซึ่งพบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อเรื่องรักร่วมเพศ และผลการวิจัยของวัชรารัตน์ ตระกูลศิษฐ์ (2525) ซึ่งพบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการยอมรับการทำงานหว่านน้ำตามแบบใหม่

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ประเภทของเนื้อหาสาระ หรือรายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับบ่อยครั้ง จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรีพบว่า เนื้อหาสาระหรือรายการ ประเภทเกร็ดความรู้ และประเภทบันเทิงไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี แต่เนื้อหาสาระหรือรายการประเภทข่าวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี

ในการเปิดรับสื่อภาพยนตร์หรือวิดีโอของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การเปิดรับภาพยนตร์หรือวิดีโอประเภทโรแมนติคมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี แต่การเปิดรับภาพยนตร์หรือวิดีโอประเภทตลกตลก และประเภทแทรกเกร็ดความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี

สมมติฐานข้อที่ 3 รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด แบบเปิด และแบบปล่อย มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษา

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิด แบบเปิด และแบบปล่อย กับตัวแปรทัศนคติต่อสถานภาพสตรี ปรากฏว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 3 แบบ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี

ทัศนคติของคนเราต่อเรื่องใด ๆ ก็ตามกำเนิดจากกระบวนการสังคมประกิดหรือการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งมีสถาบันสังคมทำหน้าที่เหล่านี้อยู่หลายสถาบัน ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน เป็นต้น และในสถาบันครอบครัวนั้นยังมีหลายมิติที่อาจมีอิทธิพลต่อทัศนคติของคนเราได้ จากผลการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ อาจกล่าวได้ว่าทัศนคติต่อสถานภาพสตรีไม่ได้มีกำเนิดมาจากรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวเพียงอย่างเดียว อาจเป็นได้ว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ภายในครอบครัวก็มีความสำคัญเช่นกัน เช่น คุณลักษณะเฉพาะของบิดามารดา ได้แก่ ความคิดและค่านิยมต่อสตรี วิธีการปฏิบัติต่อกันและกันของบิดามารดา การอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือการแบ่งแยกระหว่างเพศ การแบ่งงานกันทำในครอบครัว กิจกรรมร่วมของเด็กชายและหญิงภายในครอบครัว กฎเกณฑ์เกี่ยวกับเพศที่บิดามารดาตั้งไว้ เป็นต้น

สมมติฐานข้อที่ 4 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกันในด้านการเปิดรับสื่อมวลชน

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ใช้ค่าสถิติ t -test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงในตัวแปรการเปิดรับสื่อมวลชน ปรากฏว่า ทั้งนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงไม่มีความแตกต่างกันในด้านการเปิดรับสื่อมวลชน โดยที่ต่างก็มีปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนปานกลางเท่า ๆ กัน

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท พบว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ เปิดรับสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์มาก และเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อนิตยสารและสื่อภาพยนตร์น้อย เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่มีความแตกต่างในด้านการเปิดรับสื่อมวลชนนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของพัชนี เขยจรรยา และประทุม ฤกษ์กลาง (2531) ซึ่งพบว่าเยาวชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนไม่ต่างกัน

อาจเป็นได้ว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงมีความสนใจในเรื่องการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมากพอ ๆ กัน เนื่องจากต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดรับสื่อมวลชน ซึ่งจะทำให้บุคคลมีความรู้กว้างขวาง ทราบข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ เรียกว่าทันสมัยอยู่เสมอ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ และให้ความบันเทิงอีกด้วย จะเห็นว่า นักศึกษาเลือกเปิดรับสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์มาก ซึ่งสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่เน้นหนักในด้านการให้ความบันเทิงมากกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ สำหรับสื่อวิทยุนี้ส่วนใหญ่เปิดรับรายการข่าวในประเทศและรายการบันเทิงต่าง ๆ ในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน

เมื่อศึกษาความแตกต่างของประเภทเนื้อหาหรือรายการที่เปิดรับ พบว่า นักศึกษาชายและหญิง เปิดรับเนื้อหาหรือรายการประเภทข่าว ประเภทเกร็ดความรู้ และประเภทบันเทิง จากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน สำหรับสื่อภาพยนตร์นั้นพบว่า นักศึกษาหญิง เปิดรับภาพยนตร์ประเภทโรแมนติคมากกว่านักศึกษาชาย ในขณะที่นักศึกษาชายเปิดรับภาพยนตร์ประเภทแทรกเกร็ดความรู้มากกว่านักศึกษาหญิง

สมมติฐานข้อที่ 5 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติต่อสถานภาพสตรี

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ใช้ค่าสถิติ t -test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษาชายและกลุ่มนักศึกษาหญิงในตัวแปรทัศนคติต่อสถานภาพสตรีปรากฏว่า กลุ่มนักศึกษาชายมีความแตกต่างกับนักศึกษาหญิงในด้านทัศนคติต่อสถานภาพสตรี โดยนักศึกษาหญิงมีทัศนคติเป็นไปในทางบวกหรือเห็นด้วยกับการปรับปรุงสถานภาพสตรี ให้เท่าเทียมบุรุษมากกว่านักศึกษาชาย

ผลการวิจัยซึ่งพบว่า นักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อสถานภาพสตรีเป็นไปในทางบวกมากกว่านักศึกษาชายนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของประสิทธิ์ ปุษยไพบูลย์ (2529) ซึ่งพบว่า นักศึกษาชายให้ความสำคัญต่อสถานภาพสตรีน้อยกว่านักศึกษาหญิง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของคณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว (2523) ซึ่งทำการศึกษามหาวิทยาลัยและสถานภาพสตรี พบว่า สตรีเอง

มีความเชื่อในเรื่องความดีของสตรี และความเชื่อในลักษณะงานที่คิดว่าเหมาะสมของสตรี เช่น งานในบ้าน ครัว พยาบาล นอกจากนั้น สตรียังมีความเชื่อที่เหนียวแน่นว่าไม่ว่าสตรีจะทำงาน นอกบ้านหรือในบ้าน การรับผิดชอบสำหรับงานในบ้านจะต้อง เป็นของสตรี เสมอ

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาทั้งสองเพศพบว่า ทัศนคติ ต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาทั้งหมดไม่อยู่ในระดับทัศนคติ เป็นทางลบ หรือไม่เห็นด้วยกับการยก ระดับสถานภาพสตรีให้ เท่าเทียมบุรุษ แต่สำหรับการที่นักศึกษาชายมีทัศนคติต่อสถานภาพสตรี เป็น ไปในทางบวกน้อยกว่านักศึกษาหญิงนั้น อาจ เป็น เพราะ เพศชายไม่ต้องการให้มีการ เปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับสถานภาพสตรี แต่ เดิม เพศชาย เป็นฝ่ายได้ เปรียบและได้รับความสะดวกสบายจากความไม่ เท่าเทียมกันทางสถานภาพมาตลอด ถ้าหากมีความ เท่า เทียมกันจริง เพศชายจะ เป็นฝ่ายที่สูญเสีย ประโยชน์ที่เคยได้ ดังนั้น เพศชายย่อมเห็นด้วยกับการ เปลี่ยนแปลงน้อยกว่าเพศหญิง

และอาจ เป็นไปได้ว่า ในปัจจุบันสตรีเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของบทบาท และ สถานภาพสตรีในสังคมและครอบครัวมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการ ศึกษาในระดับสูง มีความคิดกว้างไกล และมีโอกาสได้ทราบถึงขบวนการเรียกร้องเพื่อสิทธิ สถานภาพของสตรี ได้ทราบเรื่องราวของโลกตะวันตกทั้งในด้านความคิดและแบบอย่างพฤติกรรม จากสื่อมวลชนทั้งหลาย ทำให้ระดับการยอมรับสถานภาพที่ดีกว่าลดลงไป มีความต้องการจะมี สถานภาพที่ เท่า เทียมกับ เพศชายมากขึ้น ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้รับความ เท่า เทียมกันในทุกด้าน แต่ก็ เสียเปรียบน้อยลงกว่าแต่ก่อน

สมมติฐานข้อที่ 6 นักศึกษาต่างหลักสูตรมีความแตกต่างในด้านการเปิดรับสื่อมวลชน

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบ ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง กลุ่มที่มุ่งผลิตสินค้า และให้บริการ และกลุ่มที่เน้นหนักวิชาการ ในตัวแปรการเปิดรับสื่อมวลชน ปรากฏว่า นักศึกษา ต่างหลักสูตรมีความแตกต่างกันในด้านการ เปิดรับสื่อมวลชนอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อทดสอบความแตก

ต่างรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe แล้วพบว่า กลุ่มที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรงและกลุ่ม เน้นหนักวิชาการ โดยกลุ่มที่เน้นหนักวิชาการจะ เปิดรับสื่อมวลชนมากกว่ากลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง

อาจเป็นได้ว่า กลุ่มนักศึกษาในหลักสูตรเน้นหนักวิชาการ เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับวิชาการ ชอบค้นคว้าและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มีความต้องการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาก เพื่อปรับตนให้ทันสมัยในด้านวิชาการอยู่เสมอ สามารถอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ได้ การเปิดรับสื่อมวลชนก็เป็นวิธีการแสวงหาความรู้แบบหนึ่ง สื่อมวลชนเป็นแหล่งข่าวสารและแหล่งความรู้ที่ดีในการให้ความรู้ให้ประสบการณ์ทางอ้อม ดังนั้นกลุ่ม เน้นหนักวิชาการจึง เปิดรับสื่อมวลชนมาก

สำหรับความแตกต่างในด้านเนื้อหาหรือรายการที่เปิดรับจากสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์นั้น พบว่า นักศึกษาในหลักสูตรที่เน้นหนักวิชาการ เปิดรับเนื้อหาหรือรายการประเภทข่าวมากกว่ากลุ่มที่มุ่งผลิตสินค้า และให้บริการในการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ พบว่า กลุ่มที่มุ่งผลิตสินค้าและให้บริการ เปิดรับภาพยนตร์ประเภทตลกตลก มากกว่ากลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง และกลุ่มที่เน้นหนักวิชาการ เปิดรับภาพยนตร์ประเภทตลกตลกมากกว่ากลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง

สมมติฐานข้อที่ 7 นักศึกษาต่างหลักสูตรกันมีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติต่อสถานภาพสตรี

ผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้ ใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวในการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักศึกษา 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง กลุ่มที่มุ่งผลิตสินค้าและให้บริการ และกลุ่มที่เน้นหนักวิชาการในตัวแปรทัศนคติต่อสถานภาพสตรี ปรากฏว่า นักศึกษาต่างหลักสูตรกันมีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติต่อสถานภาพสตรีอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe แล้วพบว่ากลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง มีความแตกต่างกับกลุ่มที่มุ่งผลิตสินค้าและให้บริการ โดยกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง มี

ทัศนคติต่อสถานภาพสตรี เป็นไปในทางบวกมากกว่ากลุ่มที่มุ่งผลิตสินค้าและบริการ กลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรงมีความแตกต่างกับกลุ่มที่ เน้นหนักวิชาการ โดยกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรงมีทัศนคติต่อสถานภาพสตรี เป็นไปในทางบวกมากกว่ากลุ่มที่ เน้นหนักวิชาการ กล่าวโดยสรุปก็คือ กลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรงมีทัศนคติต่อสถานภาพสตรี เป็นไปในทาง เห็นด้วย กับการยกระดับสถานภาพสตรีให้ เท่า เทียมบุรุษมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

อาจ เป็นได้ว่ากลุ่มที่ศึกษาหลักสูตรที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรงนั้น มีความสนใจในความเป็นไปของมนุษย์มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยธรรมชาติผู้ที่ศึกษาด้านนี้ เมื่อจบการศึกษาไปแล้วจะต้องทำงาน เกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง ผลงานมีผลกระทบต่อมนุษย์และสังคมโดยรวม เช่น ครู พยาบาล แพทย์ เป็นต้น ในหลักสูตรจึงมีการเรียนการสอน วิชาต่าง ๆ เช่น จิตวิทยาสังคม มนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจถึงความต้องการและสภาพจิตใจของมนุษย์ได้ดี มีความสามารถในการทำความเข้าใจ ความคิด และพฤติกรรมของผู้อื่น อาจทำให้มีความเข้าใจในสภาพความต้อยกว่าทางด้านสถานภาพสตรีในสังคมไทย และคาดหวังความ เสมอภาคระหว่างเพศ

สำหรับกลุ่มที่ศึกษาในหลักสูตรมุ่งผลิตสินค้าและบริการนั้น เมื่อจบการศึกษาแล้วอาชีพจะ เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสินค้าและบริการในปัจจุบันนั้น ก็แทบจะ มีการแยกเพศน้อยลง (unisex) กลุ่มนี้จึงมองไม่เห็นความแตกต่างของสถานภาพสตรี หรือ เพิกเฉยเสีย คือมุ่งแต่สนใจผู้บริโภคอย่างเดียวกันโดยไม่คำนึงว่า ผู้บริโภคมีสถานภาพที่แตกต่างกัน เพียงแต่สนใจกำลังซื้อ เท่านั้น คนกลุ่มนี้อาจจะสนใจในเรื่องของความแตกต่างทางเพศให้ลึกลงไปอีกว่า แต่ละเพศมีความแตกต่างระหว่างเพศ มีความแตกต่างกันในด้านใบบ้าง เพื่อนำกลับมาเป็นประโยชน์แก่อาชีพของตน การที่ความแตกต่างระหว่าง เพศอาจอำนวยความสะดวกแก่อาชีพในอนาคต ทำให้คนกลุ่มนี้ เพิกเฉยต่อความแตกต่างด้านสถานภาพดังกล่าว

สำหรับกลุ่มที่ศึกษาในหลักสูตร เน้นหนักวิชาการ เป็นกลุ่มที่สนใจดาราศาสตร์ ทฤษฎีต่าง ๆ ค่อนข้างจะมีความเชื่อมั่นในทฤษฎี เป็นไปได้ว่าผู้ที่ศึกษาในหลักสูตรด้านนี้ เห็นว่า เรื่องสถานภาพสตรี ซึ่งด้อยกว่าบุรุษนั้น เป็นเรื่องธรรมดาในสังคมไม่ว่าสังคมไหน ๆ ก็มีปรากฏการณ์เช่นนี้ ต่างกันแต่ระดับความมากน้อยเท่านั้น และเรื่องสถานภาพสตรีมีรากฐานมาจากวัฒนธรรมประเพณีซึ่งปลูกฝังกันมาแต่โบราณกาล ไม่ใช่เรื่องที่จะเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การแบ่งงานกันทำระหว่างเพศ ซึ่งให้ชายทำงานนอกบ้าน และหญิงทำงานในบ้านก็เปลี่ยนแปลงได้ยากเช่นกัน ความแตกต่างระหว่างเพศจึงกลายเป็นกฎตายตัวไป ดังนั้น ทักษะติดต่อสถานภาพสตรีของกลุ่มนี้จึง เป็นไปในทางบวกน้อยกว่ากลุ่มที่ศึกษาในหลักสูตรที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อสถานภาพสตรี โดยเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวกับสถาบันครอบครัวนั้น นอกจากรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแล้ว ควรจะได้ศึกษาถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ภายในครอบครัวด้วย เช่น ความคิดและค่านิยมเกี่ยวกับสตรีของบิดามารดา วิธีการปฏิบัติต่อกันและกันของบิดามารดา การอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับความเป็นหญิงความเป็นชาย การแบ่งแยกระหว่างเพศ หรือการแบ่งงานกันทำภายในครอบครัว กิจกรรมร่วมของเด็กชายและหญิงในครอบครัว กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับเพศที่บิดามารดาตั้งไว้ เป็นต้น การศึกษาองค์ประกอบเหล่านี้ จะทำให้มองอิทธิพลของสถาบันครอบครัวที่มีต่อทัศนคติต่อสถานภาพสตรีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของกลุ่มบุคคลในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เช่น นักวิชาการ อาจารย์ นักสื่อสารมวลชน นักธุรกิจ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชายกับหญิงที่ทำงานชนิดเดียวกันว่า มีทิศทางของทัศนคติต่อสถานภาพสตรีแตกต่างกันอย่างไรบ้าง เนื่องจากกลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นกลุ่มที่ทำงานแล้ว และมีบทบาทในการพัฒนาประเทศไทยโดยตรง การศึกษาถึงทัศนคติของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้ทราบทัศนคติต่อสถานภาพสตรีในสังคมไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาถึงสถานภาพสตรีที่ปรากฏอยู่ในสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น สื่อภาพยนตร์และวิดีโอ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ โดยพิจารณาว่าสื่อแต่ละชนิดสะท้อนสถานภาพและบทบาทของสตรีอย่างไรบ้าง

4. ในการศึกษาทัศนคติต่อสถานภาพสตรีครั้งต่อไป ควรจะได้มีการปรับแบบสอบถามให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยมากขึ้น ควรปรับแบบสอบถามให้มีคำถามเฉพาะเจาะจงลงในรายละเอียด โดยการสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ มาใช้เป็นคำถาม เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตรงตามความเป็นจริง ไม่ใช่ตอบเพื่อรักษาหน้าตนเอง เช่น ผู้ตอบอาจเกรงว่าจะถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้นิยมการกดขี่ทางเพศ จึงตอบคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อสถานภาพสตรีไปในทางบวก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในด้านครอบครัวนั้น ผู้ปกครองควรมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นหญิงความเป็นชายที่ถูกต้อง คือ เน้นหนักที่ว่าทุกคนเป็นมนุษย์ ควรมีสิทธิเสรีภาพเสมอกันในด้านการเลี้ยงดู ก็ไม่ควรจะแบ่งแยกกิจกรรมของลูกชายหญิง เด็กอาจมีกิจกรรมร่วมกัน หรือทำกิจกรรมชนิดเดียวกันได้ ไม่ควรแบ่งแยกว่า ลูกชายต้องทำกิจกรรมหรือเล่นแบบหนึ่ง และลูกหญิงต้องเล่นอีกแบบหนึ่ง

2. สำหรับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 3 แบบ คือ แบบปิด แบบเปิด และแบบปล่อย ต่างก็มีข้อดีและประโยชน์ต่าง ๆ กัน ดังนั้นผู้ปกครองควรจะนำรูปแบบผสมผสานใช้ให้เหมาะสม เพราะไม่จำเป็นว่า ครอบครัวหนึ่งจะต้องทำตามรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเสมอไป เช่น อาจสอนลูกให้เคารพพ่อแม่และผู้ใหญ่ตามสมควร แต่ในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้ลูกชี้แจงแสดงเหตุผลได้ในกรณีที่มีความคิดขัดแย้งกัน เป็นต้น

3. ในส่วนของการเปิดรับสื่อมวลชนปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เปิดรับสื่อวิทยุและโทรทัศน์มาก โดยที่สื่อทั้งสองประเภท เน้นหนักด้านการบันเทิง ฉะนั้นผู้ปกครองควรให้ความสนใจ

กับเนื้อหาสาระของข่าวสารที่ลูก ๆ เปิดรับด้วย อาจจะนำมาพูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อ
ที่ได้อ่าน ฟัง หรือชมมา ซึ่งจะช่วยให้สามารถชี้แจงให้เห็นความถูกต้องได้

4. สำหรับหน่วยงานของรัฐ ควรมีนโยบายในการควบคุมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสตรีที่
ปรากฏในสื่อมวลชน โดยควบคุมไม่ให้เนื้อหาสื่อไปในทางเหยียดหยามทำลายศักดิ์ศรีหรือภาพพจน์
ของสตรีในสังคมไทย เนื่องจากการนำเสนอเนื้อหาสาระแบบนี้ จะสร้างจิตสำนึก เกี่ยวกับ
สถานภาพสตรีในทางผิด ๆ แก่ผู้รับสารได้

5. สื่อมวลชนต่าง ๆ ควรนำเสนอเรื่องราวของสตรีให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ คือ
เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสตรีไปในทางที่ดี เช่น เสนอภาพของสตรีในด้านความ
สามารถในการทำงาน หรือความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ของสตรี เป็นต้น